

Izhaja vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in na znanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglašiti in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Volitve za goriški deželni zbor so razpisane.

Splošna skupina voli v ponedeljek dne 2. marca.

Skupina kmečkih občin voli v sredo dne 4. marca.

Skupina mest in trgov ter trgovska zbornica voli v petek dne 6. marca.

Skupina veleposestva voli v soboto dne 7. marca.

Volivci, pozor!

Socialni kurz v Gorici.

Možje in mladeniči iz vse naše dežele so danes zjutraj prihiteli v Gorico, da se udeležijo soc. kurza. Njih število je preseglo vsako pričakovanje „Slov. kršč. soc. zveze“, ker se današnjih jutranjih predavanj udeležuje nad 200 mož in mladeničev.

Ciril M. Vuga je otvoril vrsto predavanj soc. kurza s pozdravom na vse zbrane udeležence.

Nagovoril jih je naslednje:

Predragi zborovalci, možje in mladeniči!

V veliko veselje in čast mi je, da mi je dana prilika, da vas morem jaz pozdraviti ob otvoritvi našega „socialnega kurza“. Veselja mi polje srce, ko vidim, da je glas našega vabila našel v vaših srcih glase odmev, in da ste se našemu vabilu tudi odzvali v tako velikem številu. Pozdravljeni, predragi možje in mladeniči, pozdravljeni bratje med brati, pozdravljeni in dobrodošli med nami!

„Slov. kršč. soc. zveza“ si je postavila za nalogo, da skrbi za povzdigo izobrazbe slov. ljudstva na Goriškem; v ta namen hoče ona vplivati na celo našo deželo, da se naše ljudstvo združi in organizuje v izobraževalnih društvih in sploh v društvih, ki naj povzdigujejo med našim ljudstvom zmisel za pravo krščansko, narodno, izobraževalno in socialno delo! Da se pa more to zgoditi, je treba, mož, ki so sposobni za tako delo, mož poučenih in spretnih, ki naj sami navdušeni zanetijo ogenj navdušenja za tako delo tudi med svojimi rojaki.

Da bi se dosegel ta namen, zato je „S. K. S. Z.“ priredila sedanjemu soc. kurz. Ta naj vam da poduk, podučilo in navodilo, kako imate vi delovati vsak v svojem kraju, da pomagata „S. K. S. Z.“ izpolniti njeno nalogo, da pomagata tudi vi slovenskemu ljudstvu do večje izobrazbe in do boljših danj.

In želje po izobrazbi in ljubezen do svojega ljudstva vas je napotiladanes v Gorico med nas, da se tukaj utrdite in navdušite za narodno izobrazbo in socialno delo.

Pozdravljeni vi, ki ste prišli z naših slov. gor, ki se niste ustrašili ne dolge poti ne zimskega časa!

Pozdravljeni vi, z lepe vipavske doline, ki bo še lepša, ko bo vse tamošnje ljudstvo družila ena krščansko-socialna misel!

Pozdravljeni vi, sinovi kraške zemlje, ki je tako potrebna delavnih mož, mož krščansko-socialnih!

Pozdravljeni vi bratje iz solznih Brd, ki se zavedate potrebe soc. dela na svojih vinokih gorcih!

Pozdravljeni vi, iz okolice naše in iz mesta, pozdravljeni vsi, ki vas je tukaj združila ena ljubezen do naroda in ena misel krščanska!

Le z združenimi močmi bomo mogli doseči svoj namen, zato še enkrat:

Pozdravljeni, združeni bratje!

Predavatelj je potem govoril o potrebi organizacije v katoliških društvih, s posebnim ozirom na izobraževalna društva. Razložil je, kako se taka društva ustanavljajo, kako se vodijo, kako se s poukom in zabavo skrbijo za življenje in uspešno delovanje takih društev. Ko je vsem živo predložil potrebo in korist takih izobraževalnih društev, je sklenil s pozivom, naj se možje in mladeniči doma vsak v svojem kraju lotijo izobraževalnega in socialnega dela na zdravje slovenskemu narodu! (Odobranje.)

Nato je g. dr. Dermastia predaval o političnih društvih. Razložil je, kar se tiče njih ustanovitve in delovanja, opisal je različne vrste shodov in sploh vse, kar spada v področje političnih društev.

Zborovalci so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem g. predavatelja in sprejeli njegov govor z velikim odobravanjem.

Navdušenje je veliko, tonavdušenje bo te dni še naraslo, a potem naj se razširi med vse naše slov. ljudstvo na njegovo lastno korist in boljšo prihodnost!

Naprednjaška tarbarija.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke je razposlal županstvom po Krasu in Vipavskem poziv, naj nemudoma pošljejo prošnje na namestništvo za brezplačno podelitev sena, oziroma denarne podpore. S takimi prošnjami naj bi občine podpirale delo poslanca Štreklja. Mi obžalujemo kmetskega poslanca, ki se je prodal stranki kmetskih sleparjev in pleše, kakor mu oni godejo; še bolj pa obžalujemo volivce, katere zastopa poslanec, ki je po naročilu napredne stranke izdal kmetske koristi pri najvažnejšem praskanju letošnjega drž. zbornega zasedanja pri nagodbi z Ogrsko.

Štreklja niso vodile pri njegovem čudnem postopanju koristi kmetskega ljudstva na Krasu in Vipavskem, ampak po navodilih napredne frakcije v Trstu in Gorici je robotal hrvaškim poslancem in nasprotoval avstrijski vladi, ki si je resnično prizadevala za ljudsko gospodarstvo. Sicer je dolžnost slovenskih poslancev pomagati bratom Hrvatom, pa

nikakor ne v škodo slovenskega ljudstva, ki nujno potrebuje gospodarskega zboljšanja. Čemu je kraški poslanec glasoval za socialdemokratski predlog, naj se odpre meja živini in tjemu mesu, ko bi vendar moral vedeti, da bi se že tako nizka cena živine vsled tega še bolj znižala. Najbrž se ni hotel zameriti socialdemokratskim volivcem. Zakaj je on glasoval zoper pogodbo, ki ima toliko ugodnosti za avstrijsko kmetijstvo? Naprednjaški listi so pisali, da bo Štreklj že sam vedel odgovarjati svojim volivcem. Volivcem, ki prežvekujejo le „S. č.“ in „Primorca“, bo Štreklj lahko natvezel, da je zanje na Dunaju krvavi pot potil. Morda so napredni prijatelji tudi njega samega prepričali, da je on narodni mučenik, ker je koristi svojih volivcev za postavil iz ljubezni do bratov Hrvatov. Ljubljene naprednjakov ni sodeloval ne v narodnih ne gospodarskih, ne občevastrijskih praskanjih v korist ljudstva. Zato je zdaj prišel domov s praznimi rokami. Ako je to njegovim volivcem prav, naj jim bo, sami so krivi. Vendar Štreklj zastopa tudi take volivce, ki ga niso volili, ker mu niso zaupali ravno radi stranke, kateri se je prodal. Ali naj oni zdaj trpijo kazen za greh, katerega so zakrivil naprednjaki! Dobro da so drugi pametni poslanci rešili, kar so hoteli možje a la Štreklj vničiti.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke pod načelstvom narodnega grobokopa, je čutil potrebo, da olepša svojega varovanca, in ga pohvali kako je bil pridni, „da je bil pred 14 dnevi pri poljedelskem ministru Ebenhochu ter mu raztolmačil bedo ljudstva. Pismeni odgovor ministrov pa ni zadovoljil za blagor ljudstva vnetega poslanca, kateri ni prej odnehal, dokler mu ni minister odgovoril, da čaka poročila od namestništva v Trstu, če bodo zadostovala dosedanja podarjena sredstva“. Brali smo, da je poslanec Fon svojim volivcem izposloval veliko podporo, Štrekljevi varovanci pa niso nič čutili o podpori za seno. Vemo da vlada ne gleda na strankarstvo in daja podpore kjer je treba. Kaj pa pomaga kričečemu in lačnemu ljudstvu usta mašiti s podporami, ko se mu po drugi strani pomaga vničevati gospodarstvo s takim delovanjem kakor našega so pokazali Štrekljevi tovariši. Kej bi rekli človeku, ki lika hišno streho, pa daja potuhe onim ki podirajo zid.

Dokler bo Štreklj hodil med ljudstvo v imenu nar. napredne stranke, mu ljudstvo ne more zaupati, tudi če prinese za vsako živinco 100 cent. sena na lastnih ramah.

Vipavski volivec, ki je na 6 let obsojen na milost liberalnega zastopnika.

Politični pregled.

Nagodba in proračunski provizorij sankcionirana. — Cesar je sankcioniral nagodbeni zakon, dalje trimesečni proračunski provizorij za skupne državne potrebe in konečno šestmesečni proračunski provizorij za našo državno polovico.

Minister Košut bolan. — Ogrski trgovinski minister Fran Košut je zopet obolel.

Volitve za gališki deželni zbor.

Za kmečke občine gališke bodo volitve dne 24. februarja, za mesto in trg pa 2. marca.

Odlikovana ministra.

Cesar je ministroma Marchetu in Derschatti podelil red železne krone prve vrste.

Hrvaške stranke pred saborskimi volitvami.

Zadnji čas se je bilo bati, da nastane v hrvaško-srbski koaliciji secesija. Del hrvaške stranke prava je hotel z ozirom na volitve in duhovščino iz koalicije izstopiti. 23. t. m. je imela hrvaška stranka prava sejo svojega izvrševalnega odbora. Sklenilo se je, da stranka še ostane v koaliciji, da pa ji mora biti dovoljeno v nekaterih okrajih s krščanskimi socialisti, kmečko stranko in Starčevićanci, ki niso direktni pristaši dr. Franka, sklopiti kompromise.

Češka katoliško narodna stranka.

Izvrševalni odbor češke katoliško-narodne stranke sklene 5. in 6. januarja 1908 deželno konferenco svojih zaupnikov v Prago. Posvetovali se bodo o postopanju pri deželnozbornih volitvah v češki deželni zbor in pa o izpolnitvi organizacije katoliško narodne stranke na Češkem.

Nezgode pri francoski mornarici.

Na krovu podmorske ladje „Ventore“ se je zgodila eksplozija. Ker na ladji ni bilo moštva, ni bil nihče ranjen.

General Drude odpoklican.

General Drude je iz Casablance odpoklican, baje, ker je zbolel na marlariji. Za njegovega namestnika je imenovan Amade, ki se je že podal na Maroko. Francozi hočejo zavzeti od ustašev zasedeno Kazba Madino, potem pa jo izročiti sultanu Abdel Azisu in vrniti se domov. „Eclair“ svari pred to ekspedicijo, češ, da se utegne zopet zaplesti maroško vprašanje.

Trgovinska pogodba med Srbijo in Avstro-Ogrsko.

Skupščina je sprejela proračunski provizorij za januar 1. 1908. Ministerski predsednik Pašić je izjavil tekom debate, da se kmalu posreči trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko, ki bode varovala srbske interese, ali pa da se sploh ne sklene nikaka trgovinska pogodba.

Belgijski ministerski predsednik.

— Iz Bruselja poročajo: Dne 1. t. m. ob 8 in pol uri je umrl ministerski predsednik Trooz. Ta smrt (tegne imeti težke politične posledice, ker ni vprašanje Konga še rešeno.

Shod francoskih škofov odložen. — „Figaro“ piše, da se je imel vršiti nov shod francoskih škofov koncem meseca februarja. Na papežev ukaz je ta shod odložen na poznejši čas.

V ruski armadi — uporni duh.

Zaprti so 60 vojakov pri 13. pehotnem divizijskem polku v tavrski guberniji. Odstavljen je zaradi malomarnosti poveljnik 2. turkotskega armadnega zbora, general Kartsov. V železniškem bataljonu v Ashabadu se je pripetilo več slučajev nepokorščine in je bilo tudi več izgrediv.

Aretirana anarhista.

V Essenu so prijeli dva anarhista, ki sta bila preoblečena v rudarja. Konfiscirali so jima mnogo anarhističnih spisov.

Bivši finančni minister Dunajewski.

Nekdanji finančni minister Dunajewski je umrl v Krakovu dne 28. dec. zvečer. — Dr. Julian vitez Dunajewski se je rodil leta 1822 v Krakovu. Po pravnih študijah se je posvetil akademski karijeri in bil izbran strokovnjak politične ekonomije. L. 1873 je bil izvoljen v državni zbor, kjer je takoj postal glavni govornik poljskega kluba zlasti v narodnogospodarskih in državnopravnih vprašanjih. Leta 1880 je vstopil kakor finančni minister v Taaffejev kabinet, v katerem je ostal do l. 1891. Dunajewski, ureditelj avstrijskih finanč, je bil najodličnejši avstrijski finančnik v konstitucionalni dobi. Bil je pa tudi odločen Slovan, in kakor najmarkantnejša oseba v Taaffejevem ministertvu, je bil on duša one Slovanom prijazne politike, ki karakterizira Taaffejevo ministertvo ravno do odstopa Dunajewskega.

Velik škandal v španski zbornici.

Velika poverljivost so zasledili v španski zbornici. Dognali so, da so člani poslanci notranje upravne komisije poverili 50.000 peset. Nadalje so zlorabljali poslanci svojo pravico glede na brezplačno odpošiljatev pisem in poštne zavojce. Sporazumeli so se s tiskarji, ki so odpošiljali svoja pisma in zavojce po zbornični pošti. Dobiček so delili poslanci in tiskarje. V enem mesecu so odposlali na ime nekega poslanca 20.000 pisem. Država je izgubila zadnji čas dva milijona peset.

Kulturni boj na Francoskem.

V Avignonu so znamenito škofsko palačo nadškofovo porabili za pošto. Palača ima dragocene lesorezbe, ki jih odstranijo in najbrže prodajo, če jih prej ne spravi kak pošten framaon v Ameriko ali pa na Angleško. V Nancyju pa nameravajo škofsko palačo porabiti za koncertno dvorano. Škofovo opravilo so prodali na javni dražbi, dasi so med njo stvari, ki imajo veliko zgodovinsko in umetniško vrednost. Na dražbi je bila oprava prodana tako nizko, da niso pokrili niti dražbenih stroškov. Opravo iz časa Ludovika XV., ki jo je ta osebnost podaril lorenškemu vojvodi, so prodali za 800 frankov. Dobička seveda ne bo imela država in ne umetnost, marveč kak pariški ali pa frankobrodski jud.

Mrtvemu drugu.

A. Belingerju, bogoslovcu, v spomin.

Teško je iti mlademu na pot, s katere se nikdo več ne povrne, in bridko, če prezgodaj smrt odgrne zastor, ki z njim je večnost skrit Gospod. Tako si moral tudi ti odtod in nad tvoj grob so padle sence črne, še predno si dočakal, da odgrne življenje se pred tabo in svoj plod. Da delo na Gospodovi ti njiži... Ah, to nas žalosti in v srcu peče, da tako zgodaj si zaprl oči! In vendar — srečen stokrat srečen ti!... Mi hrepenimo, iščemo si sreče — ti si jo našel že v Resnici živi!

V. R.

Novice.

Državne podpore in „Soča“.

„Soči“ se godi slabo. Spomočjo tržaskih slogogojev je poslala Štreklja na Dunaj. Od njega tudi liberalci niso ničesar pričakovali, a mislili so, da ga bo jugoslovanski klub vzdignil. Danes je ves državni zbor na jasnem, da je bila uloga, ki jo je igral ta klub, silno žalostna. Še žalostnejša in smešnejša pa igra „Soča“, ki vendar le hoče rešiti svojega Štreklja. Približno: „Soča“ na eni strani proslavlja klub in Štreklja, da se je postavil vladi radikalno po robu, da je glasoval proti nji glede na gališke volitve, pri draginjski igralec socialnih demokratov, proti pogodbi in drugod, zraven ga pa hvali, da je od vlade največ naberačil za svoje volitve. Tega niti Gabrščekova kuharica ne verjame. Kje naj bi se dobila taka vlada, ki bi klopote, katere ji kdo daje, kvitirala s tem, da bi odpirala svoje blaginje in jih plačevala. Berač in radikalni obstrukcionista in eni osebi ni ravno najdoslednejša prikazen. Tudi Kraševci bodo to spoznali. Elini uspeh takega moža je popolna brezposelnost združena z zasmehom.

A. Gabršček, lastnik „Soče“, je svojčas na nečuten način napadel „Krojaško zadrugo“, šuntal proti nji, kjer je mogel, da bi prišla v konkurz. Sam se je potem še bahal po „Soči“, da je z velikim nožem mesaril po navedeni zadrugi; a vspeh je bil in je za njega ne pričakovano. „Krojaška zadruga“ se je vkljub Gabrščkovemu mesarjenju tako razvila, da je dandanes najboljša, najsolidnejša podjetje svoje vrste v Gorici.

„Soča“ se je za tem zaganjala prav tolarjasko v „Centrifugo“, hujškala je proti nji, kar je bilo mogoče, in lagala o nji, da se je vsakemu pošteniaku stidilo; a čim bolj je „Soča“ lagala in obrekovala to podjetje, tem lepše se je razvijalo.

„Centralna posojilnica“ si je nakupila za primerno nizko ceno lastno hišo in oddala prostore v najem najboljšim ponudnikom. Ponudnik, ki je ponudil največ za sprednje pritlične prostore, jih je dobil. Kasneje, ko je uila pogodba vže sklenjena, so drugi slovenski trgovci goriski ponujali celo 500 K več najemščine za iste prostore, a bilo je prepozno.

Mesec po tem, ko je bila trgovina odprta, jo je najemnik zopet zaprl, kar posojilnico le v toliko briga, da dobi pogojeno najemščino. Ta je pa tako zavarovana, da je tudi „Sočina“ škodoželjnost ne odnese.

To dejstvo pa povzroča „Soči“ in njenim pošteniakov tako veselje, da je napisala vže dva članka in eno notico o tem, ter vidi v svoji zlobni škodoželjnosti, kako sega „polom“ iz pritličja vže v prvo nadstropje, to je v prostore „Centralne posojilnice“.

Pristašem S. L. S. ni treba naglašati, da so to le „brumne“ želje znane otrobovzne „Soče“, svetujemo jim pa da se prepričajo o hudobiji „Soče“ da si ogledajo zemljiške knjige, ki so javne, da si prepišejo vknjižene dolgove na Gabrščkovu piruho na eni in na hišo „Centralne posojilnice“ na drugi strani in da to povedo celi deželi. Tam se prepričajo, da na hiši „Centralne posojilnice“ ni vknjižen niti vinar dolga, dočim dobijo da je na hišah, kjer kraljuje Gabršček, t. j. na „Südbahnu“, „Jelenu“, „Trgovskem domu“ in celo na palači v Gosposki ulici, kjer je rezidenca in botega Andreja Velikega, da je na teh hišah vknjiženega na stotisoče dolga. Za danes toliko.

O kolonih se je vršila razprava v poljedelskem odseku v drž. zboru. Italijanski kršč. soc. poslanci in posl. Fon so toplo priporočali rešitev kolonskega vprašanja.

Komerz „Slovenske krščanske-socialne zveze“ na čast udeležencem socialnega kurza se prične v soboto 4. januarja ob 8. uri zvečer v dvorani „Central“. Svirali bo orkester vojaške godbe in pel bo pevski zbor. Vabijeni so poleg udeležencev socialnega kurza vsi člani in članice „Slov. kršč. soc. zveze“ z družinami ter tudi drugi naši somišljeniki. Na zabavnem večeru bo previkrat kazal slike skiptikon, ki je pravkar došel.

Čitalnica „S. K. S. Z.“ se je otvorila včeraj zj. ob 9. uri. Vstop dovoljen le članom, ki se izkažejo z knjižico S. K. S. Z. Na razpolago bo mnogo političnih in leposlovnih listov.

Seno se deli. — Deželni odbor je že začel deliti seno. V soboto so dobili naročniki iz Št. Andreja naročeno blago, v ponedeljek pa Solkanci in Podgorci. Prihodnje dni dobijo Steverjanci in drugi. Seno je za sedaj po 850 K kvintal; toda opomniti je, da objavljena državna podpora deželnemu odboru še ni došla. Ko pride podpora, se bo razdelila v razmerju visokosti svoje svote in naročenega blaga med one posestnike, ki so po deželnem odboru naročili seno.

Plačujoči naročniki delajo „Soči“ hude preglednice. Ker smo pisali, da čim več novih, plačujočih naročnikov bomo imeli, tem bolj bo list, nas je Gabršček zato napadal. Radovedni smo, če Gabršček svojo „Sočo“ res zastoni daje. Zdi se nam, da jo daje zastoni, ker drugače bi ga naši plačujoči naročniki ne spravljali iz uma. Dalje čveka možiček, da „Piusverein“ podpira „klerikalno časopisje v naših deželah“ in s tem meri na nas. Preneumno bi bilo, odgovarjati na te bedarije. Pa razsodnim ljudem povejmo to-le: Mi izhajamo res le samo s pomočjo plačujočih naročnikov, od drugod podpore nimamo in je nočemo. A vemo pa dobro, da se je včasih čudno govorilo o razmerju Andreja Velikega

do protestantovskega pastora. Gabršček gotovo ni iz čiste, nesebične ljubezni sprejemal k sebi protestantovskega pastora in tiskal njegovih protikatoliških podlistkov. Vendar je vkljub temu želel še novih plačujočih naročnikov, ker rabi denarja, denarja, denarja, za se!

Hude muke trpi Gabršček, ker ga vse zapušča. Sedaj kriči po „Soči“, da klerikalci zapeljujejo nedoraslo mladino. Nevemo, kaj bodo k temu rekli nekateri liberalni sedmo- in osmošolci, ki vendar tako lepo dvorijo liberalnemu nežnemu spolu. Vendar čudno, da si puste gospe in gospice liberalke dvoriti od „nedorastlih studentov“, kakor nazivlje „Soča“ sedmo in osmošolce. Nam pa se zdi, da sedmo in osmošolci niso več nedorasti ljudje. Pač pa smo v članku, nad katerim se izpodtika „Soča“, trdili, da je pri nas premalo preskrbljeno za nedorastlo zanemarjeno mladino, ki, ko doraste, tvori jedro liberalne vojske. Pod to nedorastlo zanemarjeno in izprieno mladino pa razumemo mi one poulične otroke, ki se klatijo okrog brez varstva, prepuščeni samim sebi, žrtve liberalnih nazorov svojih roditeljev ali rediteljev.

Na take otroke je treba predvsem paziti. S tem pa ni rečeno, da bi tudi kak odrasli otrok ne bil potreben varstva. O, tudi odrasli liberalni otroci, ki poslušajo Gabrščkovu modrosti, bi bili potrebni varstva, da ne postanejo žrtve liberalne neumnosti ter da popolnoma ne izgube značaja resnih ljudi; marsikak odrasli liberalni otroci inteligent bi zaslužili krepko brezovko, da bi se odvadili podlosti, ki se jih je naučil v „Soči“. Tako namreč se po naukih mnogih modrih mož s pridom vzgaja nedorastla izprijena mladina, med katero štejemo tudi ono liberalno inteligenco, ki prebira „Sočino“ umazanosti.

„Slovenska ljudska stranka“ na Kranjskem se že pripravlja za deželno-zborske volitve. Vodstvo S. L. S. se je osnovalo kot volilni odbor. Dosej so gotove sledeče kandidature: dr. Šusteršič, Povše, dr. Žitnik, Demšar in Jaklič. Deželni glavar Oton pl. Detela ne bo več kandidiral.

Deželnozbornske volitve na Kranjskem. — Kakor je izvedel „Slovenec“ iz zanesljivega vira, se bodo kranjske deželnozbornske volitve vršile po sledečem vsporedju: Kmetijske občine volijo dne 21. februarja. Mesta in trgi dne 28. februarja in Veleposestvo dne 6. marca.

Deželnozbornske volitve na spodnjem Štajerskem. — Na shodu „Kmečke zveze“ je bil proglašen za kandidata za deželni zbor kmetovalec Alojzij Terglav.

— Vojakovo pismo. — Iz Kopra nam piše vojak-naročnik: Obljuba dolg dela, pravi pregovor. Tudi jaz sem obljubil, da bom še kaj poročal za „Prim. List“. Nocoj je ravno sveti večer in spominjam se svojih otroških let, ko sem še obhajal ta sveti večer na domači grudi. Sveti večer je najljubši praznik mojega življenja. Letos smo vojak priredili malo priprosto zabavo v prostorih vojašnice. Uprizorili smo igr „Stari vojak in njegova rejenka“, ki je vzbudila mnogo smeha. Zravnih nas je bilo kakih 20 slovenskih fantov tukajšnje male posadke. K veselici sta največ pripomogla naša dva tovariša Anton Manfreda s Tolminkov in Valentin Mažgon iz Zavrca na Kranjskem. Bog živi vrla fanta! Nekaterim to ni bilo po volji in so zabavljali, da se to za vojaka ne spodobi, da je preklerikalno. A mi se za to malo zmenimo, držimo se gesla našega nepozabnega S. Gregorčiča: „Ne samo kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!“

Po teh besedah se ravnamo, ko vršimo težko vojaško dolžnost. Tudi mi radi kaj storimo za slovenski narod in če treba, se tudi žrtvujemo zanj. S tem končam! Nasvidenje! Drugič kaj zanimivejšega! (Prosim! Uredništvo.)

A. M.

— Gospod in konj. — Pogovor dveh liberalcev se je glasil takole: „Farji so tako neumni, da ima moj konj več pameti ko naš nunc.“ V teku razgovora sta dognala, da bi bil en človek vreden kake 5 goldinarje. Kakor je razvidno iz tega razgovora, da vsa liberalna pamet niti 3 vinarje ni vredna.

— „Občinska Uprava“. Te dni izide prva številka 2. letn. „Občinske Uprave“. Ta strokovni list, ki v poljudni obliki obdeluje vse važne strani javnega in zasebnega prava, se je zlasti našim občinskim in župnim uradom zelo priporočil. Kako z zanimanjem ga slovensko

občinstvo čita, pričajo najbolj vprašanja ki jih je rešilo uradništvo v minulnem letu nič manj kot 439. Vprašanja in odgovori zavzemajo v zadnjem času več kot polovico listove vsebine, kar povzdiže zanimivost istega. Obžalovanje vredno je, da se najde še vse polno naših izobraževalnih društev, ki na list niso naročena, dasi je „Občinska Uprava“ edini slovenski list, kjer si naše ljudstvo na lahek način bistri pravno razumevanje. — Naročnina za „Občinsko Upravo“ ki izhaja po dvakrat na mesec znaša samo 6 K, plača se pa lahko tudi v dveh polletnih obrokih po 3 K. Uredništvo vodi tudi v prihodnjem letu gosp. dr. Vlado Pegan. Ta list prav toplo priporočamo!

— Slovensko časopisje. „Posavska Straža“ se z novim letom preseli v Celje, kjer bo izhajala trikrat na teden v večji obliki pod imenom „Straža“. — Liberalci so vsled tega silno vznemoljeni.

— Nesreča. Iz Malnice na Korotkem. V Tarskem predoru se je ponesrečil delavec Bazil Hajdukovič iz Brinja na Hrvaškem. Delavci so se menjali in B. je šel z drugimi od dela poleg proge. Naenkrat pridrdra elektromotor, ki se ga delavci izognejo; tudi Bazilij hotel je strani, a izpodtaknil se je in padel čez progo. Elektromotor ni mogel takoj obstati, ter je delavca povozil in strašno zmel. Ponesrečeni je bil 37 let star in oče treh otrok.

— Zavarovanje zasebnih uslužbencev. Zavarovalni odsek delavskega sveta je dokončal posvetovanja o izpolnjevalnem odloku k postavi o penzijskem zavarovanju zasebnih uslužbencev in v javnih službah, kakor tudi o normalnem štatutu „Splošnega penzijskega zavoda za uslužbence“ in o poslovnika za dejelne urade.

— Zlata maša nadškofa Posiloviča. Zagrebški nadškof dr. Jaraj Posilovič praznuje dne 8. avgusta 1908 svoj 50 letni mašniški jubilej.

— Dunajski slepar Goldschmidt prijet. Leopolda Goldschmidt, ki je vlomil v dunajski arzenal, so prijeli v Freisingu na Bavarskem. Pri njem so našli še 21.243 K.

— Poštna vest. Po odloku trgovskega ministrstva z dne 16. dec. t. l. št. 46.125P se v bodoče poskusoma razven na razglednice tudi na druge dopisnice ne bodo več utiskovali oddajni pečat.

— Nadomestne volitve v cenilno komisijo za osebno dohodarino. — Okr. glavarstvo goriško poroča: Nadomestne volitve v cenilno komisijo za osebno dohodarino v tukajšnjem političnem okraju namesto udov in namestnikov, kateri izstopijo v smislu §. 189 postavbe od 25. oktobra 1896 (l. drž. zak. št. 230) kousem leta 1907 se bodo vršile takole:

A. Cenilni okraj: „Gorica mesto“. Nadomestne volitve v cenilno komisijo tega cenilnega okraja se bodo vršile v občinski dvorani Corso Giuseppe Verdi št. 29. a. volilci prvega volilnega telesa volijo 7. januarja 1908 od 10—12 ure predpoldne ednega uda; b. volilci drugega volilnega telesa volijo 8. januarja 1908 od 9—12 ure predpoldne ednega uda in ednega namestnika. c. volilci tretjega volilnega telesa dne 9. januarja 1908 od 9—12 ure predpoldne ednega uda in dva namestnika.

B. Cenilni okraj: „Pol. okraj, Gorica dežela“. Nadomestne volitve v cenilno komisijo za osebno dohodarino v tem cenilnem okraju se bodo vršile v uradnih prostorih davčnega oddelka podpisane c. kr. okrajnega glavarstva (Via Cappuccini št. 16, I. nadstropje, soba št. 8). a. volilci prvega volilnega telesa volijo dne 3. januarja 1908 od 10—12 ure predpoldne ednega uda in ednega namestnika; b. volilci drugega volilnega telesa volijo dne 4. januarja 1908 od 10—12 ure predpoldne ednega namestnika; c. volilci tretjega volilnega telesa volijo dne 7. januarja 1908 od 9—12 ure predpoldne dva uda in ednega namestnika.

Opombe: Barva glasovnic je za I. volilno telo bela, za II. volilno telo rumena in za III. volilno telo rožnata. Glede načina aktivne in pasivne volilne pravice kakor tudi glede načina izvrševanja te pravice, se obrača pazljivost volilcev na določene omenjene postavbe od 25. oktobra 1896 (l. drž. z. št. 220) in določena volilnega predpisa (Priloga „D“ izvršilnega predpisa l. od 28. jan. 1897 drž. z. št. 35). Posebno se opozarja na sledeče: Volitve se vršijo izključno z

radnimi glasovnicami, katere morajo biti podpisane ali od volilcev ali od onih, ki smejo v smislu določil volitvenega predpisa iste zastopati. V zadnjem slučaju mora se natančno označiti osebo, ki je za to pooblaščen. Glasovnico mora podpisati volivec ali njegov pooblaščenec, oboje volilnemu komisarju skupno z volilnim poverilom, ali pa poslati po pošti na njega naslovljeno. Volilni komisar ne sprejme nefrankovanih ali nedostavno frankovanih pošiljatev z volilnimi listki, ker jih bo smatral v smislu §. 34 volilnega predpisa kot neveljavne.

— Izzeljenceva trpljenja. — Neki mlad mož iz župnije Trebnje na Dolenjskem je pisal te dni svoji materi pismo, v katerem opisuje svoje žalostne doživljanje na morju. Peljal se je na velikem parniku z zadušnimi prostori. Izzeljenci so morali v pravem pomenu besede stradati. Izzeljenci so zahtevali obljubljeni hrano, a ker vse ni nič pomagalo, se je razvil med mornarji in izseljenci boj, v katerem je bilo na obeh straneh nekaj ranjenecov. Po hudem trpljenju so prišli v Ameriko, kjer je potovalna družba morala za prestatno lakoto plačati vsakemu izseljencu nazaj po 30 kron.

— Nove jubilejne poštne znamke so prišle v terek v promet. Na znamkah po 3 vin. je slika Jožefa II., na znamkah po 5, 10, 25, 35 vin. doprsna podoba cesarja Franc Jožefa I., na znamkah po 20 vin. je podoba cesarja Ferdinanda I., po 12 vin. podoba cesarja Franca I., po 2 vin. podoba cesarice Marije Terezije, po 1 vin. podoba Karla VI., po 6 vin. podoba Leopolda II., po 30 vin. mladoletna podoba Franca Jožefa I., po 60 v. podoba Franca Jožefa I. v generalški uniformi, in po 1 K podoba cesarja Franca Jožefa v kraljevskem ornatu.

— Podraženje petroleja. — Člani petrolejskega kartela so sklenili zopet podražiti ceno rafiniranega petroleja za 50 h. Letos so že v tretjič povišali ceno petroleja.

— Imenovanje v politični službi. — Okr. komisar na c. kr. namestništvu Friderik baron Bourguignon de Baumberg je imenovan ministerjalnim podtajnikom v ministerstvu za uk in begočastje.

— Zastrupljenje vsled svilnatih nogavic. — Zadnje čase je več žensk, ki so nosile rumene svilene nogavice, obolelo. Neki kemik je na to preiskoval zato rumeno svilo in našel, da so bile nogavice barvane z rumeno barvo, v kateri je bil cinklorid. Nadaljna preiskava je dognala, da se je ta cinklorid slabo prijel svile ter vsled tega zašel v kožo in potem v druge organe.

— Jubilej 47. pešpolka. — V soboto je minulo 25 let, odkar je bil imenovan bivši šef generalnega štaba in sedanji kapitan telesne straže feldcrajmajster Friderik grof Beck za imejitelja pešpolka št. 47.

— Napisne tablice na državnih cestah. — Notranje ministerstvo je odredilo, da se napravijo na vseh točkah kjer presekajo državne ceste deželne meje med Koroško - Štajersko, Koroško - Kranjsko, Kranjsko - Štajersko in Kranjsko - Primorsko. daleč vidne tablice, ki naj opozarjajo kje je deželna meja in ki bodo obenem služile voznikom v ponk, na kateri strani naj se vozi. Ta odredba je izšla posebno radi nesreč, ki so se dogajale vsled avtomobilov.

— Štirje Slovenci v Ameriki ubiti. — Iz Chieffona, W. Va. v Ameriki poročajo so bili pri razstrelbi ubiti trije Slovenci, in sicer: Ivan Valentič, doma iz Podgraja pri Ilirski Bistrici na Notranjskem; drugi je Anton Udovič, doma iz Primorskega; potem je bil ubit tudi Anton Hrvatin, doma iz Staroda na Primorskem. Mrtve ljudi še vedno prinašajo na dan. Vseh skupaj jih bode oholo 600. — Iz Fiedmina v Kansasu pa poročajo, da je bil ondi v rudniku ubit Slovenec Fran Grošelj doma z Bleda.

— Nazaj iz Amerike pripelje parnik „Laura“ „Avstro-American“ v Trst 500 ogrskih, rumunskih in bolgarskih izseljencev. Avstrijcev je med njimi komaj 20.

— Boj z odgonci. — Te dni so v Brežicah napadli odgonci voditelja odgona, ki je moral bežati. Le z veliko težavo je orožništvo končno ukrotilo odgonca Jožefa Bizjaka in Franceta Agriča ter neko žensko.

— Razstava pitancev in živine se priredi od 10. do 12. aprila na Dunaju.

— Avstrijski delegati v Trstu. — Člani avstrijske delegacije dospo najbrž 13. januarja v Trst, odkoder jih popelje Lloydov parnik „Thalia“ v Pulj in Reko, da si ogledajo naprave vojne mornarice in ladje ter prisostvujejo strelnim vajam.

— Socialni demokratje v Trstu prično dne 3. januarja izdajati slovensko pisan socialistični tednik „Delavski List“, ki bo glasilo slovenskih socialnih demokratov na Primorskem.

— Novi kardinali. — Papež je izročil 18. t. m. kardinalske klobuke novim kardinalom Gaspariju, Luconu, Andrien in Delayu. Papežu se je zahvalil v imenu novih kardinalov Gaspari, na kar je sv. oče ljubeznjivo odgovoril.

— Otroške izjave. — Kako nezanesljive so izjave otrok, ki igrajo čestokrat pri sodiščih, kaže vloga, dokazuje „Bayer. Lehrerzeitung“ s sledečim: Nekemu dečku, ki hodi že peto leto v šolo, je baje med ponkom izginila torba iz klopi. Vse iskanje je bilo zaman, toda deček je odločno trdil, da je prinesel torbo v šolo. To so potrdili tudi trije součenci. Prvi je trdil, da ga je videl iti v šolo s torbo na hrbtu, drugi ga je videl s torbo v šoli, a tretji je videl, da je torbo položil na klop. Poslali pa so dečka domov in doma je našel torbo na stolu, kjer jo je bil pustil.

— Pruski častniki pridejo prihodnje dni na Dunaj.

— Evropi preti kolera! — V Arabiji in po turški Mali Aziji divjaj kolera. Posebno v mohamedanskem svetem mestu Medini in Mekki. Umrlo je že čez 100 oseb. Turška nemarnost in umazanost utegne zakriviti, da se kolera zanese celo v Evropo.

— Dolgovi evropskih držav znašajo po podatkih nekega bruseljskega lista 148 milijard, obresti zato pa 6 milijard. Najbolj zadolžena je francoska država z 29 milijardami in 177 milijoni. Sledi ji Rusija z 22 milijardami in 959 milijoni, Nemčija ima 21 milijard, Anglesko 19 milijard 725 milijonov, Italija 13 milijard, Avstrija 10 milijard, Ogrska 5 milijard, skupaj Avstro - Ogrska 15 milijard, Španija 9 milijard, Portugalska 4 milijarde, Belgijsko 3 milijarde 330 milijonov, Nizozemsko 2 milijardi 390 milijonov, Turško 2 milijardi 370 milijonov, Rumunska 1 milijardo 435 milijonov dolga.

x Vol odnesel nevesto. — Zgodi se včasih in bere se v starih pripovedkah, da je odnesel nevesto kak kraljevi princ, ali kak ropar, eigan itd.; da bi bil pa vol odnesel nevesto, to se je pa prvič zgodilo na Francoskem na ta le način: V neki kmečki vasi je bila svatba. Svatje so jedli, pili in plesali na nekem skednju, ker za toliko ljudi je bila hiša premajhna. No pa tudi skedenj ni mogel prenašati toliko teže in udr se je pod svati, ki so padli v hlev med govedo in svinje. Slučajno pa je nevesta padla na vola, ki pa se je tega bremena tako ustrašil, da se je odtrgal in zdviljal nevesto na hrbtu na polje. Svatje so se s primerno naglico pobrali iz govejih ostankov ter hiteli za odnešeno nevesto. Našli so jo z lasmi zapleteno v neko vejo in v nezvesti. Vendar se je kmalu zavedla, ter ni bila nič poškodovana, kakor tudi ne noben svat. Kje so nadaljevali svatbo, pa naša povest ne pove.

Mestne novice.

Zopet laški konkurz v Gorici. — Čujemo, da je zadel krah neko znano laško tvrdko, katere imejtelj je hud laški irredentist. Zadnjič, ko je zaprl Slovenec svojo trgovino v „Centralu“, je poleg „Soče“ tudi „Corriere“ „z velikim veseljem poročal o konkurzu slovenskega trgovca“. No, „Corrieru“ je kazni sledila za petami in morda utegne kmalu zadeti kazni tudi — „Soča“.

m Goriški mestni svet je imel v soboto svojo sejo. Sklenil je kupiti palačo Angiolina Ritter za 330.000 K. Tja prenese municipij. Nadalje so sklenili, odpraviti na trgu starega sv. Antona pokrita tržnica in napraviti ondi park. Od tod bodo napravili ulico naravnost Podturn. V ta namen odstopi grofica Lanthieri mestu sveta 8 m na široko. Sklenili so napraviti novi mestni načrt ter ob tej priliki nevidirati tudi mestni stavebeni red.

Nadalje se je sklenilo obzidati živalski trg ter napraviti na njem javno tehtnico. Na stolnem trgu se uvedejo po

novem letu žitni tržni dnevi, ki bodo vsaki četrtek.

m Še nekaj zanimivosti iz mestnega sveta. — V sobotni seji je župan dr. Marani med došlimi naznanili najprvo prebral zahvalo nekega rimskega (!) društva za darovanih 500 kron v prid Ascolijevega zaloga. V drugi vrsti se le je župan naznanil, da prosi za podporo odbor za spomenik cesarju Rudolfu na Dunaju. Med demonstrativnim molkom se je dovolilo 400 K. Nato pa ostane pristni „Italijan“ dr. Pinavdič, ki predlaga med burnim odobravanjem 200 K za Dantejevo svetilko v Trstu. Z velikim odobravanjem je bil Pinavdičev predlog sprejet.

m Smrtna kosa. V terek je umrl, zadet od kapi, najemnik hotela „Südbahn“ g. Friderik Hack.

m Za rezerviste. Rezervisti bivaajo v Gorici, ki so bili potrjeni v vojake leta 1897 in ki so prestopili z 31. decembrom 1907 v domobranstvo, se pozivljajo, da oddajo do 15. t. m. svoje vojaške knjižice na vojaškem oddelku tuk. municipija.

Iz goriške okolice.

g Volivcem članom dveh udov v komisijo za odmero osebne dohodarine pripravljamo, da oddajo svoje glasovnice za gg. Antona Pahor-ja, vikarja v Sovodnjah in Josipa Mravlje, veleposelnika v Dornbergu (Tabor). Namestnikom pa za č. g. Simona Kos, kurata v Opatjenselu.

g Iz Št. Ferjana. — 30. decembra. — Kakor znano obstoji tukaj vže iz l. 1883 „katol. bralno društvo“. Za časa ustanovitelja, vrlega učitelja g. Jag se je prva leta kaj bujno razcvitalo. Po njegovi smrti pričelo je hirati, in zadnja 3 leta ni dalo od sebe nobenega glasu. Letošnjo jesen pričeli so naši vrli fantje akcijo za oživiljenje prekoristnega društva. Njih trud ni bil brezuspešen, to nam spričuje impozanten včerajšnji občni zbor. Navzočih je bilo nad 80 udov. Novi, skoz in skoz pomlajeni odbor nam daje zagotovilo, da želi in hrepeni naše dobro ljudstvo po izobrazbi, in da hoče odpraviti potratne in pohujšljive „plese“. Naše ljudstvo je nanka željno in pričakaje od svojih voditeljev le impulsa, takorekoč le migljeja in gre z veseljem za njimi. Preskrbite nam pred vsem dobro knjižnico, koristna predavanja in vsi smo vaši. Oživiljeno društvo razcvitaj se bolj in bolj!

g Zavarovalnica za govejo živino so ustanovili v Kronbergu. Za predsednika je izvoljen posestnik Andrej Komel iz Kronberga 69; za podpredsednika pa Jakob Pavlin, načelnik gosp. sveta v Lokah.

g Nov pevski zbor so osnovali v Kronbergu. Steje čez 40 pevskih moči. Nastopil bo tja čez 2 meseca. Sedaj se pidno uri.

Iz ajdovskega okraja.

a Naprednjaško pohujšanje. — Večkrat se je bralo o nekem Virgilčku, ki stanuje blizu Črniči. Ta novodobni misijonar lovi mladeniče, kjer le more; čim bolj sprijeti so, tem ljubši so mu. Ker sam ne gre nikdar v cerkev, zapeljuje tudi te, naj gredo proč od „farjev“. Ako pa katerega ne more še preslepiti, prinese mu „Svobodno misel“ ter mu razlaga, kako da ni treba ne Boga, ne vere itd. Ta posel opravlja ne redko tudi ob nedeljah med popoldansko službo božjo in nekteri krčmarji so tako dobri, da mu pomagajo pri tem. Gotovo taki krčmarji pričakujejo v svojih hišah naprednega blagoslova. Stariši, pomislite kam pridejo vaši otroci, če bodo hodili s takimi ljudmi, ki širijo tako naprednjaštvo in ki vsiljujejo liberalne liste, ki širijo pohujšanje. Se več, ako je kak mladenič dober in priden, ni nikjer varen pred takimi ljudmi, ker povsod ga le zmerjajo in kdo ve, če bi ga tudi dejanski ne napadli, ako bi mogli, zlasti po noči. Torej dolžnost vsakega mladino-ljuba in posebno staršev (če niso morda sami taki) je, da svariijo svoje otroke pred tem svobodomiselnim misijonarjem. Pa tudi mladeniči bi morali imeti toliko razuma, da bi spoznali, kaj prihaja iz tega človeka.

a Pustite pri miru naprednjake. Oni smejo vse pisati, govoriti in delati kar hočejo. V „Pr. listu“ smo brali da je nek Strol zdej „posestnik“ v Selo

prišel nekaj zakričat ali kakor govorijo naprednjaki zatulit, tje, kjer je bilo predavanje v izobraž. društvu; zdej pa vpije in zmerja kakor poreden otrok, ki je prej drugih dražil, potem jih pa sam dobil: pustite me pri miru če ne... Kdo bi se ne smejal taki neumnosti. Dragi kristjan: pusti ti drugih pri miru, če tudi so backi in tudi mi, te bomo pustili. Ali razumeš po slovenski. Poleg tega pa nikar ne misli ti in tvoji napredni tovariši, da zna samo g. župnik pisati, tudi drugi znamo, če je potreba. Sicer pa le naprej z svojo politiko (pa ne da bi mislil biti še kdaj župan ali celo poslanec!) ker veliko zabavo imamo s takimi dopisi v „Zamorčku“ ki jih pilite skupaj nekteri naprednjaki. Vidi se tudi da naših dopisov niti ne berejo, ker ne vedo, kaj je bilo v našem „Pr. listu“ že pred meseci. Tisti.

a V Velikih Žabljah se je ustanovilo samostojno županstvo. V soboto je bila prvič volitev županstva. Izvoljen je za župana g. Troha Franc; pri podžupan pa je g. Vrtovec Franc. — Zvečer so v proslavo tega dne streljali s topiči in raketami.

a V Sv. Križu pri kapucinih je bila o Božičih vsakoletna pobožnost tridnevnega češčenja Najsvetejšega. Cerkevne govore sta imela provincijal p. Donat, ki je došel iz Celja, da pripomore kaj v večjo čast božjo, in pa p. Celestin, kateremu se iz obraza bere, da človek res ne živi le ob kruhu, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust. Zadnji govor je imel dr. Alojzij Cigoj, profesor bogoslovja v Celovcu. Udeležba je bila pri govorih vkljub slabemu vremenu obilna, le spovedniki so imeli manj dela ko navadno.

a V Gojačevem je bila v soboto 28. dec. izredna slovesnost. Po 29. letih je obiskal svoje rojake in maševal v rojstni vasi dr. Alojzij Cigoj, benediktinec in semeniški profesor v Celovcu. Črniški organist stari Miha, je pred 38 leti poskrbel, za petje na novi maši tega odličnega rojaka. Tudi zdej je zbral pevce, da so slovesnost povzdignili. Veleučeni rojak dela čast svojim domačinom s tem, da vzgojuje duhovski naraščaj na Koroškem in pa piše bogoljubne spise za ljudstvo.

a V Kamnjah so v ponedeljek 30. dec. pokopali 32-letno Rozalijo Vodopivec gospodinjjo pri Štefanovih na vasi. Ranjka je bila sestra g. Pavlina sovedenjskega nadučitelja. Vročinska zapljučnica jo je umorila po 8. dnevih. Obilna udeležba pri pogrebu je pričala sočutje cele občine.

a Mestna občina sv. Križ ima od 30. dec. dalje novega župana Tomaža Mrevlje, ki je že v prejšnjih dobah županoval. Volitev se je vršila z listki, tajno in mirno. Otrajni glavar grof Altema, potomec križkih grofov je prisostoval volitvi. Križani želijo, da bi grof zopet pokril grad in tako pripomogel, da bi postal sv. Križ središče javnega življenja v ajdovskem okraju, kar je resnično po naravni legi. Počasi so se spremenili, in razmere so se tudi predrugačile. Star mož je rekel nekoč: Nekdaj smo se mi gradu odkrivali l. 48. se je pa grad nam odkril. Novemu županu in starešinstvu želimo v novem letu popolno zaupanje ljudstva in božjega blagoslova v delovanju za blagor krščanske občine sv. Križa.

a Slov. izobraž. društvo za Batuje-Selo bo imelo svoj redni občni zbor na praznik dne 6. t. m. ob 3. urah popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red: 1.) poročilo tajnikovo; 2.) denarničarjevo; 3.) knjižničarjevo; 4.) volitev dveh pregledovalcev rač.; 5.) razni predlogi; 6.) volitev novega odbora. Člani se prosijo, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno.

a Tatovi v črniškem župnišču. Na sv. večer med polnočnico so poskusili neznan (!) tatovi vlomiti v župnišče. Splezali so po stari trti do ganjka v prvem nadstropju, potem pa začeli odpirati veternice, ali le eno se jim je posrečilo odpreti. Nato so razbili steklo pri oknu; vsled ropota pa je začel pes lajati, in to jih je odpodilo, da so jo morali žalostno odkriti. Menda so hoteli preiskati „farško bisago“.

a Iz Amerike! Pozor Amerikanci! Poročalo se je v listih, da so šli nekateri pred kratkim iz Batuj in Sela v Ameriko. Šli so, da bi si tam kaj prislužili; pa mesto zasluzka so šli trpeti tje lakoto in mraz. Te dni so dobili domači taka presunljiva pisma, v katerih

tako milo prosijo, naj jim prej ko mogoče pošljejo po 800 K da bi se mogli zopet vrniti domov. Eten je še celo pristavil, da ako jim kmalu ne pomagajo, jih čaka gotova smrt. Res žalostna in britka poskušnja.

Iz kanalskega okraja.

ki župan proti kapelanu v Kanalu. — Necega dne šel je po opravku č. g. kapelan-podružnik Josip Ivančič skozi Gorenjovas proti Krestenici. Na potu se mu pridruži Lovrenc Mavrič in Jožef Gabrijelič oboje iz Anrovega in uslužbena pri g. Ant. Križniču, županu v Kanalu. — Čez nekaj dni vdobi č. g. kapelan od c. kr. sodnije v Kanalu povabilo k c. kr. sodnji v Kanalu. Kot tožilec nastopi se svojim odvetnikom dr. Treo gosp. Anton Križnič župan v Kanalu radi razžaljenja časti. Navzoči sti kot priči Lovrenc Mavrič in Jožef Gabrijelič iz Anrovega, ki trdit, da se je č. g. kapelan-podružnik proti njima omenjenega dneva izrazil, da ima g. župan Anton Križnič v Kanalu več dolga kot svojine. Č. g. podružnik se tega ne spominja. Ker sti priči nezanesljivi — imeli sti namreč vže s c. kr. sodnija opraviti — se sklene poravnava med č. g. „kapelančkom“ in „mogočnim“ županom. — Sklep. Moralna zmaga je na strani č. g. Josipa Ivančič podružnika. Nauk je pa tale: Varuj se ovadustva — ki je najgrša lastnost propadlega človeka.

Iz kobariškega okraja.

kd Na Drežnici bodo imeli v kratkem ustanovni občni zbor „Kat. sl. izob. društva“. Lepa nova društvena dvorana je prav kar dovršena in s tem zagotovljena podlaga plemenitemu delu — ljudski prosveti. Res, pod Krnom se svita dan!

kd Ono žensko iz Libušnjega, o kateri smo poročali, da se je izgubila, so našli. Bila je baje doli nekje v Brdih. Najbrže je šla pokušat zlato vinsko kapljico, zato je „nihala“.

kd Primorski list — naš list! V naši dolini se mnogo in veliko bere. Zlasti „Prim. list“ je med našim ljudstvom precej razširjen. Teden za tednom nam donaja mnogo in raznovrstnih novic, ki jih z veseljem čitamo. „Prim. list“ je pravi naš učitelj in prijatelj ter pogumni zagovornik kmečkih pravic. Toraj bodemo mi kar nas je starih prijateljev in znancev njegovih, to prijateljstvo sklenili tudi v bodoče, med tem pa si bomo prizadevali pridobiti veliko novih naročnikov. Nasprotno pa bomo delali z vsemi sredstvi proti nenravnim in protivarskim listom, kakršni so pri nas: „Soča“, „Primorec“, „Sl. Narod“ in druge cunje take baže, ki rujejo vero iz ljudske duše — in opravljajo delo satanovih pomočnikov. —

kd Snega nam je natrosil sv. Štefan mnogo in lepega. Je pa tudi padal kot bi se berači trgali v zraku. —

kd Kaj nam daje „Primorec“! — Dolgoleten naročnik „Primorca“ se je izrazil, ko je istemu dal slovo: „Oh kako sem potolažen in miren, odkar ne čitam več „Primorca“. Je res, kdor prebavlja tako brano, nima miru ne podnevi, ne ponoči in njegov duh je vedno v zmoti.“

kd Redni obč. zbor „Sl. kat. podpornega in izobraževalnega društva“ v K. baridu se je vršil dne 29. dec. v društvenem salonu. Društveniki so pokazali lepo zanimanje, saj so se zbrali skoro vsi z malimi izjemami. G. podpredsednik Fr. Slunder poroča o društvenem delovanju. Društvo je nudilo s svojo knjižnico, časopisi, predavanji, veselnicami in zabavnimi večeri obilo poduka in nič manj zabave. Pohvali nadalje tamburaše, da so se v kratkem času, odkar obsoja tamburaški zbor, povzpeli tako visoko, pa še ne najvišje. Zatorej naprej pogumno! Letošnje poročilo o „Čebelici“ se je glasilo manj ugodno nego prejšnje leto: njegovo stanje znaša koncem leta 1907 1091 K 70 vin. Ohladilo se je nekoliko prvotno navdušenje; v prvem letu je „Čebelica“ nabrala sveto da smo se kar divili. Ali je donajala „Čebelica“ v letu 1907 kaj manjše koristi kakor v l. 1906? Nikakor! Zato poslušajmo se redno te lepe prilike, katere ne najdemo v vsaki vasi! V bodočnosti mora zopet pričati „Čebelica“ o čebelini pridnosti svojih udov, je vztrajno! G. blagajnik Ant. Komac poroča o društvenem gmotnem stanju. Tudi tu se nima društvo sramovati: sklepni račun kažejo lep prebitok. Z vzklikom

se voli nato odbor: Ant. Gerbec, predsednik, Franc Slunder, podpredsednik; Ant. Komac, blagajnik; Fr. Volarič, tajnik in knjižničar; Al. Miklavič, Andr. Slunder in Iv. Trampuž, odborniki; Karol Belin in Ivan Perinčič pregledovalca računov. — G. predsednik vzpodbuja nato društvenike k skupnemu delu, izobrazbi. Da se izobrazujemo, smo dolžni veri in narodu. Izgubljeni smo narodno, ako se ne povzpemo na višek izobrazbe, omike. Zgodovina nas uči, da je v boju med dvema narodoma podlegel vedno le tisti, ki je bil manj omikan. Še v veči meri smo dolžni pa sv. veri, da se izobrazujemo. Ni je knjige, o kateri se bi toliko pisalo, kakor o sv. pismu, a je tudi ni knjige, katero se bi bolj napadalo, kakor ravno sv. pismo. Ni ga nauka, ki bi bil bolj razširjen, kakor je krščanski nauk, a ga tudi ni nauka, ki bi bil bolj sramočen in zaničevan, kakor krščanski nauk. Ni ga znamenja, ki bi bilo tako v časti, kakor je znamenje sv. križa; pa ga tudi ni znamenja, katero se bi bolj napadalo, kakor znamenje sv. križa. Izobraževati se moramo, da ne bodo dosegli ti napadi onega namena, s katerim se jih troji po svetu; z izobrazbo moramo zavarovati sebe, da ne bodo napadi pogubno vplivali na nas in da se omeji in odpravi njih pogubni vpliv tudi na druge. V naših dneh ni dovolj zavrnemu katoličanu, da se spove svojih grehov enkrat v letu in o velikonočnem času prejme sv. Rešne Telo, potem pa da zleze za peč in gleda skozi okno v življenja boj. Pravi mož mora sam stopiti v boj, mora soočločevati. S svojim odtegotvanjem postane lahko vzrok, da izpade boj v prilog laži in neveri! Kdo bo tako drzen, da bo vzel nase tako odgovornost pred Bogom! — V priznanje in zahvalo za ves trud, ki ga je imel odšli predsednik pred. g. Ciril Zamar, z društvom, izvolil ga je občni zbor enoglasno z velikim navdušenjem za svojega častnega člana.

Konečno so udarili naši vrli tamburaši še par komadov, nakar je bilo lepo zborovanje zaključeno.

kd Iz Kamnega. Dne 2. t. m. je odnesel vihar klobuk od Volč do Sv. Lucije nekemu mladeniču, idočemu k sv. Luciji. Klobuk je rujava barve, za trakom ima eno krivo črno pero in eno majhno pero. Dotični, ki bi klobuk vdobil, se prosi, naj ga pošlje na Kamno št. 6.

Iz tolminskega okraja.

t Grahovsko občinsko zastopstvo je vendar enkrat pokazalo svojo moč naproti razgrajščem, katerih eden je tudi krčmar na grahovski postaji. Ta krčmar je eden izmed tistih, ki pri vsaki prilikosti pokaže svoje neumno liberalstvo!

Mislil si je najbrže tudi zdaj, da on hud liberallec in svobodnjak sme delati, kar se mu zljubi in da kot tak ni dolžan gledati na to, kaj pravi „klerikalno“ županstvo. Zato je menda priredil ples brez dovoljenja županstva! Globa pa, katero bo plačal radi te „zmote“, ga je podučila nasprotno, da se mora namreč tudi on pokoriti! Enaka kazen radi plesa bi morala zadeti tudi druge krčmarje v občini; no, za enkrat so se izvili. Za naprej pridejo tudi oni na vrsto!

Plese odpraviti, naj bo posebna skrb županstva; s tem odpravi mnogo zapravljanja in pohujšanja med mladino! Koliko mladeničev zapravi v krčmah in najbolj ob priložnosti plesa vse med letom v svetu zaslužene kronce! Seveda brezvestnim krčmarjem je to popolnoma prav, ne sme biti pa prav županstvu, ko se gre za korist ljudstva in posebno za blagor mladine, ki je največkrat zapeljana na od sebičnih krčmarjev! Tudi ure krčmarske posebno zvečer kaj rade zastajajo; potrebne so urarja, da jih popravi in vredi!

Pred takim zapravljanjem s pijančevanjem in plesi, ki kvari mladino duševno in telesno, naj svari „Primorec“, ne pa pred misijoni, kakor je storil zadnjič. No seveda, vidi se kmalu kam pes, — oziroma Gabršček, tace molit! Radi bi liberalci s generalom na krmilu ljudstvo s zapravljanjem in demoraliziranjem poneumnejali in je napravili tako odvisno od njim zvestih pristašev — krčmarjev. Pa ne pojde, Dreja!

t Izgubil je nekdo na sveti večer od Sv. Lucije do Volč pri Tolminu denarnico v kateri se je nahajalo 80 K in 2 prstana. Kdor bi jo bil našel, naj jo prinese v naše upravnistvo.

Iz bovškega okraja.

b Umrla je dne 26. p. m. v 46. letu svoje starosti po komaj 4. dnevni, a mučni bolezn gospa Marija Trebše, rojena Kranjec, soproga gosp. Andreja Trebše, nadučitelja na Srpenci. Njene telesne ostanke izročili so materi zemlji dne 28. dec. Kako je bila blaga pokojnica povsod priljubljena, pokazalo se je s tem, da je prihitelo vse polno ljudstva od blizu in daleč skazati ji zadnjo čast. — Došlo učiteljstvo, na čelu mu c. k. šolki nadzornik gospod Andrej Lasič, zbralo je mesto venca svojej nekdanji tovaršici znesek 20 K 16 h, kojega se je odpotalo družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano. Rajnici blag spomin, potrdemu tovarišu in ostalim pa naše iskreno sožalje.

Umrl je v Novakih 27. dec. ondodni priljubljeni organist Janez Verčič, rojen l. 1844 v Leskovici na Kranjskem. Zadnji krat je orgljal na dan sv. Tomaža, ki je cerkveni patron. Orgljal je v Novakih 45 let. Bodi mu zemljica lahka.

Iz korminskega okraja.

kr Iz Biljane. — (Smrtna kosa.) — Umrla je po dolgi bolezn v soboto ob 6 zjutraj previdena s svetimi zakramenti 18½ letna Štefanija Mikulin. Bila je bogoljubna deklica in jo je iz te solzne doline poklical k Sebi. Lep pogreb je bil v nedeljo ob 4h popoldne. Dekleta so ji kupila venec, ki so ga nesla pred krsto tri dekleta. Bog povrni vsem, kar koli so storili ranjki dobrega ob bolezn in pogrebu. Njej pa kličemo: Lahka ji zemljica!

kr Starinska najdba. — Posestnik Franc Fabricio iz Dolenj pri Korminu nam poroča, da je našel pri prenavljanju svoje hiše v zidu vzdano veliko izklesano ploščo, na kateri je bil sledeči latinski napis: M. PETRONIVS. M. F., SCAENARIVS. M. PETRONIVS. U. L. ROMANVS HH VII.

Iz sežanskega okraja.

s Tragična smrt berača. Na sv. Štefan so našli na polju nedaleč od Žirij pri Povirju neznanega mrliča. Ko so ga dvignili in pregledali, so spoznali v njem starega moža, ki je bil še v nedeljo v Žirjah in tam beračil. Revež je bil namenjen najbrž v Podbrežje ali v Storje. Toda bela žena ga je že spremljala in mu upihnila luč boruega životarjenja. Pri neki ogradi se je zgrudil in obležal z obrazom obrnjen v tla. Županstvo je bilo takoj obveščeno in nesrečnega so prenesli v mrtvašnico na pokopališču.

s Zopet roparski napad. — Na sveti dan proti večeru se je peljal posestnik Anton Turk iz Sežane domov v Tomaj. Blizu doma, med Tomajem in Sapuljami, ga je nekdo napadel in dvakrat ustrelil nanj. Konj se je splasil in zdirjal, da ga neznanec ni mogel dohiteti K sreči Turk ni bil zadet.

Iz komenskega okraja.

km Volčjigrad. — (Šolsko vprašanje.) — Očine Komen, Volčjigrad, Tomaževica, Malidol in Preserje imajo skupno šolo do sedaj v Komnu in sicer z razrednico. Vlede velikega števila otrok, ne odgovarja staro šolsko poslopje več svojim potrebam. Šolsko vodstvo je zato siljeno razširiti dva razreda v občinsko poslopje. Nekaj let sem je začel misliti okr. šol. sv. v Sežani na novo šolsko poslopje, in sicer na 7 razrednico. Tu so naleteli na odpor. Volčjigrad in Tomaževica z Malidolom zahtevajo po eno ali dva razrednico, Komnu in Preserjam naj zadostuje staro šolsko poslopje. Ostane jim še toliko proostora, da lahko semanjske štante shranijo. Ta pravična razdelitev bi vsestransko ugajala in zadostovala. Ali glej zavore! Vse učiteljstvo (6 po številu), duhovščina, županstvo, in vsi vplivni Komenci so bili proti. Zakaj? Čujte! Če nam predstavijo sodnijo, če poderejo sloveči parni mlin, če se zunanji volilci združijo ter v III. in II. razredu zmagajo in spravijo večino starešinstva iz Komna, in če se ugodni radi šole) lim dvem občinam, je Komen brez veljave; kakor naprimer Jablana. Kako so v tem smislu delovali je razvidno iz sledečega dogodka. Pred letom je imel okr. šol. sv. rešiti do tedaj zadnjo

rešeno. Ali glej „škrata“! Jožef Štrekelj, učitelj in brat našega poslanca oblazi na dom, dan pred sejo vse ude šol. sv. ter jih pregovori proti naši ugoditvi. Tu ga prašamo, kdo mu je dovolil odlog pouka, kajti zbranim otrokom se je povedalo, da pouk ne bode. Tako so prišli dobre pol ure v Komen na sprehod. Primanjkuje nam besed ožigagovanja nad takim počenjanjem. Vidite ljudje božji, da bo Komen slovel, hodi vedne čase poldrugosto otrok vsaki dan pol ure daleč v Komen v šolo. Ne samo to. Pomiselite! Zjutraj začne pouk ob 8 in pol traja do 10. ali 12., popoldne od 1—3 ali 4 ure; prištevamo še hojo, ne ostane nič prostega časa zato morajo skozi celo poletje pasti živino odrasli ljudje; za šolo pa redijo 3—4 učence. In ako so še ubožni? Komenci so krivi posledic. Tako razdivjane mladine ni daleč na okrog, kakor pri nar. Pijančevanje, kletev, razsajanje napadi in žaganje je tolikšno, da je par njih radi varnosti jelo misliti na samokrese. To na mali vasi na deželi. Podobno je z šolsko mladino. Mali 7—10 letni dečki prepevajo laške pesmi, kakor da hodijo v „legino šolo“, npravnostni pregreški so taki, kakor se godijo le med do dna duše izprijenimi kaznjenci. Zlostno, a resnično 10—12 letni dečki ti odgovarjajo kot največji brezverci. Zsramujejo duhovščino, vsi so „divji lovci“. Razdivjani so tako, da če bo šlo tako dalje, mora pri nas vse razpasti. Iz koga se otroci pokvarijo? Na predolgi poti v šolo. Sicer bi se radi pokvarjenosti dalo napisati še veliko reči, a niso re to mesto. Sicer pa se lahko vsak sam prepriča, da se le potrdi sem. Z ozirom na blagor ljudstva in gospodarsko blagostanje prosimo S. L. S. naj se potegnejo za naše upravičene prošnje, ljudstvo jim bo hvaležno do skrajnosti!

S Iržaškega ozemlja.

ta Detomorilka. — Tržaško sodišče je sklenilo naprositi graško vseučiliško medicinsko stolico, da izreče svoje mnenje o umskem stanju deklet Emilije Furlan, ki je 20. oktobra t. l. svoje devetmesečno dete vrgla v vodnjak. Sodnijska izvedenca glede na to vprašanje nista bila edina.

Gospodarske vesti.

— Povečanje dojnosti po vpeljavi dobro pitne vode. — Hayken je dognal s poskušnjo, da ima kakovost vode zdatni vpliv na dojnost. V neki krajini nemške nižine, kjer je bila doslej železnata, neokusna voda, so vpeljali vodovod z dobro tekočo vodo, ki je bila brez napak. Mnogi gospodarji so si dali napraviti v hlevik vodovode z dobro pitno vodo. Nekd si je bil izbral v nekem hlevu dve kravi, katerih mleko je imelo zmerom dnevne stalne sestave in katerih dojnost je znašala zmerom okoli 10 litrov mleka na dan. Ko sta bili ti kravi napajani v teku 14 dni s staro vodo, z železnato vonjavo, so zapazili, da je dojnost vpadla že četrti dan na 39, po štirih dneh pa na 38 litrov. Ko sta pa dobili kravi zopet dobro vodo iz vodovoda, se je povečala dojnost v nekoliko dneh na navadno mero 40 litrov.

Eksplodizija v rimski borzi. — V torek pop. ob 3¼ je zadonelo v borzni palači v Rimu strašna dotonacija, ko je bila ravno dvorana natlačena polna. Strop se je razsul in bilo je pri ti priliki ranjenih kakih 12 oseb.

Govorniško šolo priredi osrednje vodstvo „Prometne zveze“ na Dunaju. Pouk bo vsak ponedeljek v dvorani „Krščansko-socialnega delavskega društva“ na Dunaju VII., Kaiserstrasse št. 8.

Gostilničarja zaklal. Iz Clevelanda v Ameriki poročajo: Smrtonenvarno ranjen leži gostilničar Lewis Kraučar v bolnici. Neki pijanec ga je zabodel, ker mu ni hotel dati pijače. Kraučar je zaboden v hrbet in v lice. Eno uro pozneje so zaprli policaji Kranjca Mike Hasferja, ker je na sumu, da je on gostilničarja ranil.

Lepe besede.

Lepe besede je v državnem zboru govoril ministrski predsednik baron Beck. Med drugim je rekel: „Naša država je tako sestavljena, da se ne da primerjati z nobeno drugo. Zato pa tudi ni mogoče, da bi v njej vladala po svoje kaka večina, ali kaka stranka. Ne zabimo, da si pri nas stoji nasproti politične in gospodarske stranke, a tudi razne narodnosti, in vsako enostransko vladanje bi nosilo v sebi strupeno želo narodnega zatiranja. Vlada ima poklic, posredovati med nasprotji in pomirovati. Ona mora biti neko razsodišče, in zato ne sme biti brez svetovalcev in raznih strank. Vlada ne sme biti vlada ene stranke, ona mora biti cesarjeva vlada in mora vladati za vse! Zato bi bila za nas največja nesreča, če bi se državni zbor razdružil v dva nasprotna tabora. Večino in opozicijo bomo vedno imeli, a ne sme biti, da bi eni vladali, drugi pa se zatirali. Storititi moramo vse, da ne pridemo do takih razmer in posledic.“

Naš zistem ni liberalen in ne klerikalni, ni agraričen in ni industrijski, niti drugo nasprotje, naš zistem je, biti objektivnim, delavnim, ponižnim! Mislimo, kako izpolnjevati svoje dolžnosti, in kako bi z delom zopet ozdravili javno miselnost. Naj delajo vsi skupno, ki jim je kaj ležeče na obznanju državnega zbora in države.“

Za to, da je državni zbor sklenil pogodbo, se mu je ministrski predsednik v imenu vlade zahvalil in nadalje je razlagal, da bo treba vojakom izboljšati hrano, rezervistom dati odškodnine, častnikom povišati plačo. Treba bo sanirati deželne finance in delajoče ljudstvo zavarovati za starost in invaliditeto. Da se pa dobi za te potrebe denarja, predložila bo vlada državnemu zboru obširni finančni načrt, ki bo naše davke reformiral, zlasti olajšal prehod davek, ki se mora zdaj plačevati od poslopij.

„Vlada bo zastavila vse moči, da napravi mir med narodi. Ljudstvo samo to hoče! Ljudje se nočejo več pripraviti o jeziku, v katerem naj govorijo med seboj, da jim bo mogoče, govoriti zunaj v svetu. Na svetovnem gospodarskem trgu si mora vsakdo priboriti svoje mesto, ne pripravljamo se tako dolgo med seboj, da nam drugi zasedejo vso mizo.“

Tri misli morajo biti vsem narodnostim merodajne: Mi moramo polagoma dovršiti naš narodni ponos (mi moramo polagoma narodno vprašanje tako rešiti, da bodo vsi zadovoljni). In to nalogo rešimo, kakor kmet orje svoje polje, brazdo za brazdo. Tukaj se ne da nič ukazovati, in stranke ne smejo od vlade terjati ukazov, vlada ne more nič ukazovati, če bi tudi hotela.

Merodajni glasovi so terjali da se oskrbi za starost samostojno delujoče ljudstvo (kmet, obrtnik, trgovec i. dr.). V to svrhu se mora popred ustvariti posebna organizacija. Če bomo naše kmetijske ljudi oskrbeli za stare dni, ostali bodo doma, ne bodo več odhajali na tuje, delo bo stanovitno in bo obilno povrnilo zavarovalne stroške. Potem je treba razumno podpirati produkcijo. Naša polja in naša narava bi nam dajala lahko več zakladov, kot jih dobivamo zdaj. Skrbeti se mora, da bo kmet pridelal toliko, kolikor konzum (mesta) potrebujejo, industrija pa se mora podpirati, da se bo pridelovalo kaj za izvoz. Da se pa vse to izvede, treba je politiko konzolidirati (treba skrbeti, da dobi vlada časa, izvesti načrte, kajti ako pridejo vsakega pol leta novi ministri, vsi skup ne morejo storiti ničesar). Ministerstevskemu predsedniku se je živahno prirejalo. Lepe so besede, čakamo dejanj.

Posojilnice, pozor!

„Narodni Gospodar“ piše o sedanjih draginji denarja:

„Kakor znano, se je denar v zadnjem času vled gospodarskega poloma v Ameriki nenavadno podražil, ker ne marajo evropske banke svoje zaloge zlata naložiti v Ameriki. Podražanje denarja je postalo splošno, tako, da primanjkuje že ponekod denarja. Obresti, ki jih ponujajo tudi že pri nas nekateri zavodi za nalsganje odvečnih svot, so zelo visoke. Ponujajo se obrestne mere po 5, 5 1/4, 5 1/2, da, ponekod tudi 6%.“

Opozorjamo naše zadruge, naj se ne ozirajo na take ponudbe, ker izhajajo mnogokrat od zavodov, ki ne stoji na po-

sebno trdnih nogah. Toda ni dovolj to. Zadržam priporočamo, da v teh razmerah:

1. Omejujejo naj, kolikor mogoče, dovoljevanje novih posojil toliko časa, dokler bo trajala ta nenavadna druginja denarja. Dovolijo naj se po mogočnosti le posojila na kratke povračilne roke. Posojila na vknjižbo naj se sploh ne dajejo, ali vsaj do skrajnosti omeje. Sploh naj se dovoljujejo posojila le za važne in silne potrebe in namene.

2. Izterjajo naj se vse zaostale obresti in računajo pri plačilu pogojene zamudne obresti, da ne bodo zadruge oškodovane.

3. Izterjajo naj se posojila, pri katerih so že prekoračeni plačilni roki. Če se posojila morajo ponoviti, naj se zahteva vsaj nekoliko na račun.

To priporočamo posebno onim zadruham, ki same morajo uporabiti kredit, da zadoščajo svojim denarnim potrebam.“

Bati se nam je, da se bo denarna zadrega še poostрила. Pri nas ne pogrešamo denarja. Posojilnice imajo dosti vlog, ki so se dozda po raznih zavodih tako vlagale, da se ni bilo bati škode. V sedanjih razmerah opozorjamo vlagatelje: Ne vzdigujte svojega denarja pri posojilnicah, kjer je najbolj varen, in ne nosite ga tja kjer se vam največ obeta. Posojilnice so vam najbolj varne hraniteljice denarja, posebno tam, kjer imajo posojila vsa izdana kmetom-posestnikom. Ljudje sedaj vse preveč na kredit delajo. Podjetnik, ki si na pr. izračuna: 6% plačam obresti, podjetje mi nese 7%, lahko pričnem. Ali kaj potem, če se denar podraži na 7% ali na 8%, kakor ga morajo izposojevalci v nekaterih bankah plačevati? Podjetnik ne shaja več, nekaj časa se bo pogina branil, nazadnje bo pa obnemogel in prišel v konkurz. V konkurz pa bo prišla tudi banka, ki je takim ljudem dajala denarja. Sedanja denarna kriza je samo s tem nastala, da ljudje delajo preveč s kreditom; ne da bi sami imeli kaj premoženja, delajo le s sposojili.

Pomanjkanje denarjev je tudi vsled tega nastalo, da so se zdaj povsod naredile velike banke, ki so pošiljale denar iz dežele ven. Dobile so pa denar, ker so ponujale večje obresti kakor velike hranilnice in domače posojilnice. Sicer se je tudi prej penar odpošiljal, ali pošiljalo se je le, kar je bilo odveč, zdaj se je pa odtegnilo domačim zavodom potrebnih vlog. Za ljudstvo, ki denar potrebuje, je menda ta prikazen zelo žalostna, vlagatelj pa menda tudi ne bo pčmsgano; iskali so morebiti velikih obresti, utegne se pa zgoditi, da pri tem izgube v tujini svoj kapital.

Krojaški mojster

Anton Krušič,

vošči vsem svojim cenj. naročnikom in odjemalcem veselo

ново leto

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Uprava »Primorskega Lista«
v Semeniški ulici št. 16 prodaja

„Narodni kolek“
za »Šolski Dom“.

K. Makuc,

tovarnar vinskega kisa

vošči svojim

č. g. odjemalcem

srečno novo leto.

Ferdinand Makuc,
pooblaščen in priznan pyrotehnik

želi

vsem svojim

č. g. odjemalcem

srečno novo leto.

Veselo novo leto

vošči vsem svojim p. n. gostom in obiskovalcem
restavracije

Pavel Hönh,
lastnik restavracije „Central“.

Srečno in veselo novo leto

kliče vsem svojim cenj. odjemalcem, preč. duhovnikom,
prijateljem in znancem od blizu in daleč udani

Rafael Vuga,

trgovec z jestvinami, moko, žitom in cementom
na drobno in debelo v Gorici na Kornu št. 6.

Vsem svojim naklonjenim p. n.
gg. gostom, prijateljem in znancem
v mestu kakor na deželi
želita

srečno in veselo novo leto

Ivan in Marija Glešič,

gostilna pri „Petelinčku“
v Gorici, Nunska ulica 7.

SREČNO IN VESELO

NOVO LETO VOŠČI

TEODOR HRIBAR.

**Dober začetek novega leta
1908**

vošči svojim p. n. gg. naročnikom čevljarški mojster
ANTON OBIDIČ

v Semeniški ulici ter se nadalje priporoča v naklonjenost.

Srečno in veselo

NOVO LETO

vošči vsem svojim cenj. odjemalcem

ANTON BREŠČAK,
trгоvec s pohištvom.

I. Primožič,

edini slovenski optikar v Gorici, vošči svojim cenj. odjemalcem srečno in veselo

novo leto.

1908.

Trгоvec z usnjem

I. Drufovka

v Gorici, Gosposka ulica vošči vsem svojim cenj. gg. odjemalcem srečno in veselo

1908.

novo leto

Peter Cofič,

čevljarški mojster v Gorici, Gosposka ul. vošči vsem cenj. gg. naročnikom in odjemalcem

srečno in veselo

NOVO

LETO!

Odlikovana pekarija

in sladničarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečenja, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

C. kr.

privl.

25 let obstoječa strokovna krojačnica
prve vrste.

GORICA — na Travniku — GORICA
Tu se kupuje najceneje!

Trgovina z gotovimi oblekami in manufakturnim blagom iz inozemskih in avstrijskih tovarov vseh vrst, ter nepremočljivih pelerin in jopičev za dame.

Edna zaloga oprave k uniformam za gospode c. in. kr. častnike, uradnike veterane, finančne stražnike, orožnike, občinske redarje in ognjegašce; za častito duhovščino: ovratnike, mašne kape.

Dobiva se vse, kar spada k paradnim oblekam, tudi orožje samo v trgovini

M. POVERAJ v Gorici
na Travniku.

Anton Kuštrin,

trгоvec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častil duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svoje trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljavec prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičvega mlinca iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Rašela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nürnbergskega in drobnega bagat ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

J. ZORNIK, GORICA

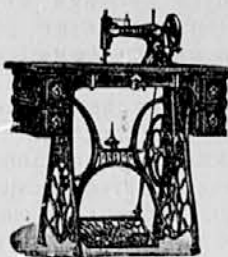
Gosposka ulica št. 10,

priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega blaga, kakor: perilo za gospode, raznovrstne pletenine, jagersrajce, nogavice, rokavice, najlepša zber: nakita za ženske obleke, čipk, trakov, svil, pasov, šerp, čipkastih rut, predpasnikov, modrecev, pajčodolov za birmance itd.

Vse potrebščine za g. šivilje in krojače.

Saunig in Dekleva

ulica Municipio št. 1. Gorica.

Velika tovarniška zaloga šivalnih strojev kakor za šivilje, krojače, čevljarje in tudi za umetno vezanje (rekaniranje). V zalogi se tudi nahajajo angleška dvokolesa »Helical Premier« in samorezni stroji, samokresi in razne puške, lastna mehaniška popravilnica.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev.

Gorica, vla Teatro št. 20 Gorica, vla Seminario št. 10

Olje za luč 40 kr. lit.	Olje corfu 60 kr. lit.
„ fineje 56 „ „	„ barl 60 „ „
„ bolje 56 „ „	„ lucca 70 „ „
„ dalmat. 56 „ „	„ nizza 80 „ „
„ istrsko 56 „ „	„ najfin. 1 gl. „

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gloneoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Delavnica cerkenih posod
in cerkven egarodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

Centralna posojilnica v Gorici

se je

PRESELILA

na tekališče J. Verdija št. 32.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano, medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno kreno nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže, da je kupil pri nju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Svečarna

na paro

Gorica, ulica sv. Antona št. 7

Priporoča preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega voska. Kilogram po 5 K. Za pristnost jamčim s 2000 K. Sveče za pogrebe in med po zelo nizki ceni.

Na zahtevo pošiljam cenik franco

